

РЕЦЕНЗІЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ
ІРИНИ ЛИМАРЕНКО
"МОВА ЗАГОЛОВКІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ПУБЛІЦИСТИЦІ"

З огляду на місце засобів масової інформації в житті сучасного суспільства, актуальність теми рецензованого дипломного дослідження важко переоцінити. У випадку вивчення заголовків у сучасній українській (насамперед газетній) публіцистиці цю актуальність підсилюють ще кілька чинників:

- Обличчя українського публіцистичного тексту і заголовка зокрема за останні 10-15 років суттєво змінилося, проте на сьогодні маємо доволі обмежене коло праць як в українській стилістиці, на кажучи вже про зарубіжну, так і в ономастиці (у цій царині заголовок вивчають насамперед як власну назву), присвячених бібліонімам.
- Виконане на українському матеріалі у зіставленні з чеським, воно розширило межі не лише лінгвістичного аналізу, але й поглибило соціолінгвістичний аспект роботи.

Дипломна праця Ірини Лимаренко добре скомпонована, структура роботи чітка, логічна. Дипломниця вправно обґрунтувала вибір теми, чітко окреслила завдання роботи, детально описала джерельну базу. Оскільки до розгляду залучено лише частину українських газет з певних регіонів України, переконливо пояснила причини подібного обмеження та довела об'єктивність наукових спостережень, виконаних на такому "неповному" матеріалі.

Заїмпонувала нам теоретична частина, структура та наповненість якої свідчать про належну теоретичну підготовку авторки. Зіставивши погляди українських та чеських лінгвістів на основні проблеми публіцистичного стилю, Ірина Лимаренко екскурс в історію газетної публіцистики вміло поєднала з аналізом ролі в ній заголовків на різних етапах її розвитку. Хоча цей аспект, на нашу думку, можна було б дещо поглибити і розширити.

Розгляд наявних на сьогодні в українській та чеській лінгвістиках підходів до аналізу та класифікації публіцистичних заголовків дав можливість запропонувати дипломниці власну схему дослідження. Щодо аналізу чужих праць, то хочемо відзначити вміння Ірини Лимаренко не лише аналізувати в порівняльному аспекті погляди українських та чеських мовознавців, виявляти подібне й відмінне, зіставляти їх, але й провадити цей аналіз коректно.

У практичній частині дослідниця продемонструвала вміння не тільки аналізувати зібраний фактичний матеріал, але й загалом уміло й грамотно

висновкувати. До речі, однією із сильних сторін рецензованої нами праці є те, що всі її розділи й підрозділи завершують короткі резюме, які, як і остаточні висновки, логічно підсумовують здійснений попередньо аналіз.

Гадаємо, виграшним моментом у роботі стало залучення матеріалу з інтернету та звернення до проблеми журналістської етики, оскільки, як переконливо довела І. Лимаренко, проблема газетних заголовків, їх адекватності, має безпосередній стосунок до згаданого вище питання - іноді до певної міри "бізнесовість" сучасної журналістики спонукає чи радше провокує її працівників переходити певні етичні межі, що, погоджуємося з авторкою, є неприпустимим.

Проте є в роботі кілька моментів, що спонукали нас висловити певні зауваження і побажання:

- Загалом добре вчитана, грамотна праця має поодинокі огріхи: так, наприклад, прізвище українського мовознавця Любові Іванівни Мацько транслітеровано як Мос'ко (див. стор. 15), друкарські опечатки на стор. 68.

- Подані дипломницею коментарі до заголовків виявляють її добру обізнаність з українськими реаліями, що увиразнює інформативність дослідження, проте не можемо згодитися з поясненням *Тетяниного дня* (див. стор. 54) як української реалії, тим паче, що поданий самою ж дослідницею коментар теж цьому не сприяє.

- Запропонована в роботі класифікація, схема аналізу заголовків потребує, вважаємо, додаткового обґрунтування, бо просто відмова від синтаксичного принципу їх розмежування не є достатньою підставою. Саме нечіткість засадничих принципів запропонованої схеми аналізу призвела до певних повторів під час аналізу: один і той же заголовок є предметом аналізу в різних групах, наприклад, *"МВС посилює боротьбу зі злочинністю в курортному Криму"* проаналізовано і як інтертекстуальний (с.51), і як той, що віднесено до групи *"Слова і вирази з українською тематикою"*, а заголовки, до складу яких входять власні назви, що набули в певному соціумі виразного прецедентного змісту, проаналізовано як інтертекстуальні тощо.

Попри висловлені зауваження, вважаємо, що рецензоване дипломне дослідження відповідає вимогам, які ставляться до робіт такого типу, виконане на доброму рівні, має безперечне практичне значення і при належному захисті може бути оцінене на "відмінно".

У Празі, 21.1.2009

Доцент,
кандидат філологічних наук
Наталія Колесник